

Česká republika

Česká školní inspekce

Liberecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Zvláštní škola Česká Lípa, Moskevská 679

Moskevská 679, 470 01 Česká Lípa

Identifikátor školy: 600 075 150

Termín konání tematické inspekce: 12. a 13. únor 2003

Čj.:	084 51/03-1165
Signatura:	th1zw125

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY/ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Zvláštní školu (příspěvkovou organizaci) zřídilo město Česká Lípa. Sídli ve třech budovách: v ulici Moskevské, Nerudově a Jižní. Třída autistických žáků je umístěna v Jižní ulici. Škola vyučuje 168 žáků v 19 třídách.

Vzhledem k tomu, že orientační inspekce ve škole proběhla v říjnu 2002, v této zprávě budou uvedeny pouze údaje týkající se tematické inspekce zaměřené na třídu, kde jsou vyučováni žáci s diagnózou autismus. Vyučovacím programem je „Vzdělávací program pro pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy“ čj. 24 035/97-22 a „Teacch program.“

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních a materiálních podmínek vzdělávací činnosti
- speciálních podmínek podmiňujících strukturovaný režim výuky
- průběhu vzdělávání - individuální programy

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ve třídě autistických žáků (vyučováno pět žáků, z nichž jeden dochází na dvě hodiny týdně a je vyučován zvlášť) působí dvě pedagogické pracovnice. Jedna má požadované vysokoškolské vzdělání, druhá pomocná pedagožka má středoškolské pedagogické vzdělání, absolvovala logopedický kurz, má pracovní smlouvu na dobu určitou. Žáka docházejícího na dvě vyučovací hodiny vyučuje důchodkyně, speciální pedagog.

Garantem výchovně-vzdělávací činnosti je vedoucí učitelka. Učitelky spolu úzce spolupracují, konzultují, upřesňují a hodnotí individuální vzdělávací programy. Ředitelka školy pravidelně sleduje a vyhodnocuje výchovně-vzdělávací činnost, hodnocení písemně dokladuje.

Vedoucí učitelka (vedoucí odloučeného pracoviště) absolvovala velké množství vzdělávacích kurzů se zaměřením na autismus a speciální metody práce (Logopedická prevence, Výuka čtení globální metodou, Výchova a vzdělávání dětí s autismem, CARS - škála dětského autismu, Péče o děti s DMO aj.). Aktivně se zapojuje do zhotovování didaktických materiálů. V roce 1999 získala druhé místo v soutěži „Pedagogická tvořivost“, kterou pořádalo MŠMT ČR.

Organizace výuky vychází z „Teacch programu“, ze strukturovaného režimu a učiva. Jednotliví žáci se řídí piktogramy, které jim jasně vymezují začínající i končící činnost. Žákům plně vyhovují.

Učitelky se pravidelně účastní pedagogických rad, docházejí do školy v Moskevské ulici, kde sídlí ředitelství. Potřebné informace dostávají včas.

Rodiče denně získávají informace o výchovně-vzdělávací práci, v notýscích mají přesný zápis probíraného učiva i zadání domácích úkolů. Snahou učitelek je úzká spolupráce s rodiči.

Personální podmínky ve třídě autistických žáků jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Žáci s diagnózou autismus jsou umístěni v prostorách přízemního bezbariérového pavilonu, v jehož komplexu sídlí také mateřská škola, rehabilitační středisko a v části jsou umístěni žáci školy s kombinovaným postižením. Do třídy docházejí další dva žáci s těžkým postižením: tělesným postižením (TP) a dětskou mozkovou obrnou (DMO). Sdružení zdravotně postižených v České Lípě zajistilo výpomoc dvou asistentek, které se průběžně střídají a pomáhají učitelkám. Škola službu platí.

K výuce jsou využívány dvě herny vybavené školními stolky pro strukturovanou výuku, v jedné jsou lavice pro vozíčkáře. K samostatné individuální výuce je uzpůsobena sousedící malá místnost. Žák, docházející na dvě hodiny, je vyučován zvláště v malé učebně. Škole slouží přípravná kuchyňka, sanitární uzel a šatny vhodné i pro vozíčkáře.

Vybavení školním nábytkem je funkční, prostory jsou esteticky zařízené. Součástí jsou relaxační pomůcky včetně velkého bazénu s míčky. Květinová výzdoba, motivační nástěnný materiál s aktuálním učivem, který připravuje vedoucí učitelka, a vystavené práce žáků umocňují příjemnou atmosféru ve třídě.

Dobré je zastoupení didaktických pomůcek, vybavení pro hudební a tělesnou výchovu. Žáci mohou pracovat na PC. Učitelka sleduje nové pomůcky, ale většinu si připravuje a upravuje sama, protože v distribuci je velmi malá nabídka. Žáci mají vizualizovaný časový rozvrh, učivo strukturované, ohraničené. V organizaci je zakotvena relaxace a odpočinkové aktivity. Pitný režim je všem dostupný.

Materiálně-technické podmínky s ohledem na speciální podmínky podmiňující strukturovaný režim výuky jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE - VE TŘÍDĚ, KDE JSOU ŽÁCI S DIAGNÓZOU AUTISNMUS

Realizace vzdělávacích programů

Výuka probíhá podle schváleného „Vzdělávacího programu pro pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy“ čj. 42 035/97-22 a „Teacch programu“.

Individuální vzdělávací programy (IVP) byly sestaveny s přihlédnutím na možnosti, schopnosti a zdravotní stav žáků. Učitelky programy sestavily a zaslaly je k posouzení Speciálně pedagogickému centru (SPC) Turnov, které je odsouhlasilo. Programy obsahují kognitivní složku, kterou učitelky průběžně vyhodnocují, behaviorální je popisná. Učitelky vycházely při jejich sestavování z pedagogicko-psychologického vyšetření, ze závěrů SPC Praha a dalších odborných vyšetření. Žákům s tělesným postižením a DMO je poskytována rehabilitační péče. Všichni se účastní logopedické péče. IVP je podepsán pracovníky, kteří se podílejí na jeho realizaci. Podepsáni jsou i rodiče.

Třídní dokumentace je řádně vedena, průkazně zachycuje výchovně-vzdělávací proces. V dokumentaci žáků jsou všechny potřebné dokumenty. Všichni žáci měli diagnózu stanovenou SPC, ve třech případech byla potvrzena lékařem.

Kontrola IVP je prováděna čtvrtletně, dílčí dle aktuální potřeby a je účinná.

Realizace vzdělávacích programů je v souladu se schválenými učebními dokumenty a s požadavky na výuku žáků s autismem.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu - společný komunitní kruh, individuální výuka, tělesná výchova

Začátek vyučování byl v režii obou učitelek (jedna s požadovaným vzděláním, druhá se středoškolským pedagogickým vzděláním). Vytvářely příjemné klima a motivovaly žáky k aktivní spolupráci. Společným zpíváním u klavíru a sdělováním zážitků potíraly disinhibované chování a přispívaly k určité pospolitosti. Vysoká erudovanost vedoucí učitelky, souhra a empatický přístup obou pedagožek vytvářely příznivé podmínky pro výchovně-vzdělávací činnost.

Plánování výuky bylo promyšlené, úkoly vycházely z platných učebních dokumentů a individuálních programů. Učitelky se na každý den písemně připravují, konzultují případné změny s ohledem na psychický a zdravotní stav žáků. Jednotlivé činnosti a plnění úkolů byly jasně definovatelné a strukturované.

Žáci pracovali buď pod přímým vedením učitelek nebo plnili samostatnou práci, kterou střídali s odpočinkovými aktivitami. Žáci manipulují se šanony, kde mají přesný sled úkonů a činností od manipulačních činností po čtenářské dovednosti a početní operace. Učivo na sebe navazovalo, náročnost odpovídala schopnostem žáků. Pokyny učitelek byly jasné, žáci je akceptovali. Důslednost, klidný přístup s oceněním snahy žáků a pochvalou za každý úkon přispívaly ke splnění zadaného úkolu. Významným prvkem bylo spojení probíraného učiva z věcného učení s praktickým procvičením. Na seznamování s potravinami navazovala vycházka s cílem zakoupit v obchodě potraviny k přípravě svačiny. Žáci s vyznačeným piktogramem zvládli jak nákup, tak také komunikaci. Při zacházení s potravinami i základním kuchyňským náčiním získávali elementární dovednosti a zkušenosti a poznatky o vlastnostech potravin. Velkým přínosem byl styk s okolím a kontakt s lidmi.

Použité pomůcky byly názorné, konkrétní, ohraničené. Manipulační pomůcky a didaktický materiál byly efektivně využity.

Při společné tělesné výchově učitelky úvodním přirozeným cvičením (běh, chůze, lezení) navodily žáky pro cvičení na překážkové dráze. Dráha byla sestavena z náradí a náčiní, které umožňovaly i tělesně postiženým žákům aktivní zapojení. Úkony na sebe navazovaly, byly dostatečně náročné s ohledem na možnosti žáků. Učitelky důsledně zajišťovaly záchranu. Hra a relaxace na závěr završily velmi dobrou pohybovou činnost. Zvolené pomůcky přispívaly k pohybovému rozvoji žáků.

Žáci pracovali dle svých možností, učitelky vhodně zařazovaly relaxační chvílky v relaxačním bazénu či polohovacím lehátku, střídaly je s četbou nebo vyprávěním pohádky. Pitný režim byl průběžně využíván.

Interakce a vzájemná komunikace ve všech činnostech byla vynikající. Práce učitelek je nesmírně náročná, neboť přenášejí nechodící žáky a vzhledem k postižení žáků jsou vystaveny i vysoké psychické zátěži. Svým osobním nasazením a jednáním přispívají k jejich všestrannému rozvoji. Z chování a jednání žáků vyzařuje zjevná radost, je patrné, že vytvářené rodinné prostředí a příznivá komunita je pozitivně ovlivňují.

Výsledky vzdělávání a výchovy

Škola nepoužívá vnější evaluační nástroje. Individuální vzdělávací programy průběžně vyhodnocuje a přizpůsobuje možnostem a zdravotnímu stavu žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech byly vynikající.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Spolupráce s SPC Vertikála Praha byla účinná, učitelky získaly elementární poznatky o problematice autistických žáků. Spolupráce s SPC Turnov spočívala v odsouhlasení IVP, v menší míře v konzultační činnosti. Připomínky jsou k činnosti pedagogicko-psychologické poradny, kde jsou dlouhé objednací lhůty a k SPC Alvalída, kde na žádost o vyšetření nebylo reagováno.

Učitelky projevily zájem o spolupráci s ostatními školami, které mají autistické žáky. Postrádají vzájemnou konfrontaci a výměnu zkušeností.

Spolupráce učitelek s SPC Vertikála Praha byla účinná, učitelky spolupráci s dalšími odborníky (psychiatrie) hodnotí velmi dobře. Spolupráci s ostatními SPC a PPP hodnotí jako málo funkční.

Do školy docházejí žáci z České Lípy z blízkého i vzdálenějšího okolí: Zákupy, Kamenický Šenov, Cvikov.

Škola další žáky přijmout nemůže z kapacitních důvodů.

Třída pro autistické žáky je přístupná i pro vzdálenější místa. Problémem jsou omezené dopravní spoje. Požadavkům rodičů o zařazení žáků nemůže škola vyhovět z kapacitních důvodů.

Z dotazníků pro rodiče vyplynula jejich spokojenost s prací školy. Oceňují přístupy učitelek, a jejich obětavost. Vysoce je hodnocena zejména vedoucí učitelka. Rodiče se vyjádřili, že nedokáží posoudit vybavení školy, oceňují zhotovování pomůcek učitelkami, které také žáci dostávají domů.

Soulad rozhodnutí o zařazení do sítě škol se zřizovací listinou

Zřizovací listina s účinností od 16. května 2001 a Dodatkem č. 3 ke zřizovací listině s účinností od 28. června 2002 souhlasila s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 23 190/2002-21.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina vydaná na základě usnesení Zastupitelstva města Česká Lípa č. 554/01 ze dne 7. června 2001, s účinností od 16. května 2001
2. Dodatek č. 3 ke zřizovací listině schválen usnesením Zastupitelstva města Česká Lípa č. 842/02 ze dne 17. června 2002, s účinností od 28. června 2002
3. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 23 190/2002-21 ze dne 15. července 2002, s účinností od 28. června 2002
4. Výkaz o speciálních školách V4-01 k 30. 9. 2002
5. Příloha k výkazu o speciálních školách V4c-01 k 30. 9. 2002
6. Jmenování do funkce ředitelky školy k 1. červenci 1997 městem Česká Lípa
7. Výroční zpráva za školní rok 2001/2002

8. Rozvrh hodin na školní rok 2002/2003
9. Plán práce na školní rok 2002/2003
10. Organizační řád
11. Školní řád
12. Osobní dokumentace žáků s autismem (odborný posudek lékaře, SPC, návrhy SPC na zařazení do speciální školy, výsledky pedagogicko-psychologického vyšetření, individuální vzdělávací programy)
13. Třídní kniha pro školní rok 2002/2003
14. Třídní výkaz, katalogové listy, vysvědčení, osvědčení - školní rok 2002/2003
15. Personální dokumentace - učitelky autistické třídy
16. Záznamy z pedagogických rad

ZÁVĚR

Výuku žáků s diagnózou autismus garantuje pedagogicky a odborně způsobilá učitelka s vysokým osobním nasazením, obětavostí a zanícením. Pomocným pedagogem je učitelka se středoškolským vzděláním. Vedoucí učitelka se průběžně vzdělává, svou houževnatostí a pílí se snaží o maximální kvalitu práce. Z jednání učitelek vyplynuly velmi dobré znalosti o problematice žáků s tak závažným problémem.

Organizace dne, rozvrh hodin, uspořádání učebny, volba pomůcek a diferenciací úkolů umožňují strukturovaný režim výuky.

Přestěhováním třídy z jiné části pavilonu do stávajícího komplexu se oproti minulým letům výrazně zlepšily prostorové podmínky.

Dochází také ke zlepšení ve vybavení pomůcek. Učitelka tvůrčím způsobem aplikuje dostupné materiály pro práci žáků. Většinu pomůcek zhotovuje sama.

Individuální vzdělávací programy byly adekvátní možností a schopností žáků. Žáci pracují s piktogramy. Zadané úkoly byly strukturované, pokyny učitelek jasné. Názorné pomůcky byly funkčně využity. Zvolené metody přispívaly ke splnění stanovených úkolů.

Vynikající přístup učitelek, zejména vedoucí učitelky a jejich osobní nasazení vytvářely radostné ovzduší plné důvěry. Důslednost a trpělivost byly příznačným rysem ve všech sledovaných činnostech.

Výchovně-vzdělávací činnost probíhala v tvůrčí atmosféře, ve spolupráci učitelek i asistentek. Žáci se chovali přirozeně, jevíli o činnosti zájem a zjevně byli spokojeni. Dle svých možností mezi sebou komunikovali, u učitelek hledali oporu.

Spolupráce s pracovníky SPC je nevyvážená. Pozitivní byla participace s SPC Turnov při schvalování individuálních vzdělávacích programů a dílčí konzultace, chybí však návštěvy pracovníků SPC přímo ve škole. Efektivní spolupráce byla s SPC Vertikála Praha. S pedagogicko-psychologickou poradnou a SPC pro žáky s kombinovanými vadami je kontakt minimální.

Třída pro autistické žáky je dostupná pro širší okolí, škola jich více nemůže přijmout z kapacitních důvodů.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Školní inspektoři Titul, jméno a příjmení Podpis

Razítko

PhDr. Miloslava Paclíková

v. r.

V Liberci dne 11. března 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. 3. 2003

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu Podpis

Mgr. Jindřiška Pomikálková

v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2003-04-01	084 83/03-1165
Zřizovatel	2003-04-01	084 82/03-1165
Rada školy	-	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány